

Értünk ki visel kék szalagot?

Egy időben szinte naponta halottuk: „miképpen nem lehet egy kicsit terhesnek lenni, ugyanúgy az sem megoldás, ha valaki egy kicsit demokrata és kicsit híve a sajtószabadságnak”. Azal a kérdéssel fordulok tehát a MUOSZ gyűlésére készülő újságíró-kollégákhoz: hajlandóak-e tudomásul venni társaik, barátai vagy hajdanvolt barátai üldöztetését, megsemmisítését, hajlandók-e legalább jelképesen, értünk is feltűzni a kék szalagot?

Azért merészkedem ezt megkérdezni, mert a liberális és szocialista, vagy ha úgy tetszik, baloldali jeles személyiségek közül többen; György Péter, Gádor Iván, Havas Henrik, Bencsik Gábor és a médiaügyekben meghatározó Jánosi György, Molnár Péter és Gellért Kis Gábor is egyértelműen deklarálta, hogy a leghatározottabban felép, ha a szólásszabadság csorbítását, újságírók félreállítását tapasztalja. Vagy ez csak taktikai lépés volt a hatalom megszerzésének időszakában?

Lehet, nem én vagyok a legnagyobb szószóló, hiszen az elmúlt években köteteket kitevő becsületsértő, igaztalan újság-cikkkel, gúnyrajzokkal próbálták lejáratni, ám a Magyar Újságírók Közösségének több mint 700 tagja tőlem is elvárja, hogy védelmükben – ahol csak mód van rá – szót emeljek. Igen,

mert a mi szövetségünket, ha minden így folytatódik, hamarosan a Munkanélküli Újságírók Közösségének lehet majd nevezni. Az pedig meglehetősen furcsa helyzet lenne, ha úgy mond 700 „dilettáns”, „jellemtelen” ember várna munkára egy fedél alatt.

Megvádolhatnak, hogy saját sorsom miatt dramatizálom a helyzetet. Igaz, amikor a Magyar Rádióban az általam szerkesztett Napközben-adásokban egymásnak adták a kilincset az Ellenzéki Kerekasztal legismertebb és akkor fórumot alig kapó személyiségei, vagy amikor az induló Nap TV kért fel riportokra, szerkesztésre, vagy amikor Marton Frigyes hívott meg a Rádió 11 egyik frontemberének, aligha gondolhattam, hogy alkalmatlanság miatt adják majd kezembe a Magyar Televízió egynapos új vezetői a munkakönyvet.

A hajdani elvtársak, ha belegázoltak a személyes sorsokba, cinikusan megvonták vállukat, mondván, „ahol fát vágnak, ott hullik a forgács”. Úgy látszik, hogy mostan már nagyüzemileg termelik a forgácsot. Két oldalról is dolgoznak, hogy gyorsabban hulljon.

Egyrészt a nagy rádiós elbocsátás hangos tapasztalataiból tanulva, csöndesen és szisztematikusan teszik utcára, vagy némitják el a médiumokban

azokat, akiknek szakmai meggyőződése vagy fizimiskája nem tetszik nekik. Másrészt szemforgatóan a gazdasági vas-törvények érvényesülésére hivatkozva zúzzák szét a műhelyeket, amelyeknek fennmaradása nem kívánatos számukra. Példaként említem a Híradó, A Hét, a Panoráma szakmai műhelyeinek szétrombolását.

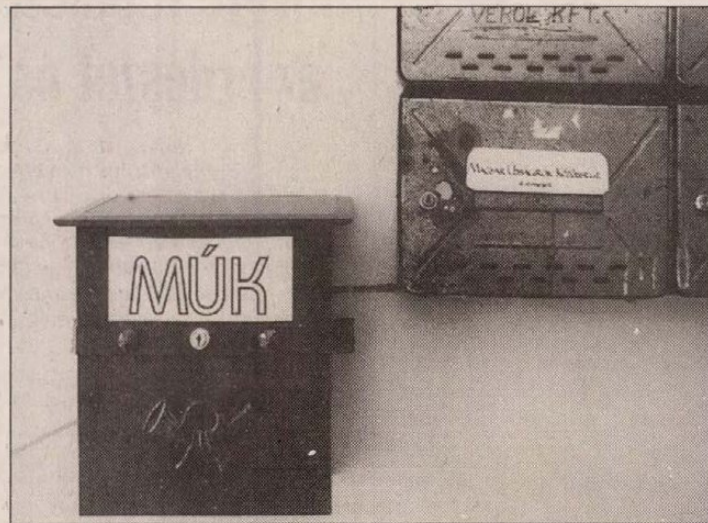
A hétszáz MŰK-tagnak ma már legalább egyharmada állástalan, a többiek egzisztenciája is kétséges. De nemcsak ennek a közösségnek a tagjairól van szó, hanem minden újságíróról, aki a mai bennfentesektől eltérő módon gondolkodik. Ők is hasonló sorsra jutnak.

Nem akarom megkerülni azt a tényt, hogy volt Egyenleg-ügy, 168 Óra-ügy, és voltak korábban is elbocsátások a Rádiótól. Az akkori és a mostani elbocsátások között azonban alapvető különbségek vannak. Egyrészt, azt senki sem állíthatja, hogy akkor akár a televízióban és a rádióban, vagy még inkább az írott sajtóban a baloldali fórumok nélkül maradt volna. Sőt egyensúlyról sem lehetett továbbra sem beszélni. Másrészt az érintettek zöme több hangszeren játszott, mivel közöttük nagy számban voltak olyanok, akik már nem alkalmazottként, hanem tulajdonosként, tőkésként is erős pozíciókra tettek szert a sajtóban vagy másutt. Így mun-

kát tudtak adni, ha akartak, önmaguknak meg társaiknak is. Ráadásul az elbocsátottak többsége milliós végkielégítést kapott, ám ennek összegével, jogosultságával nem borzolták a kedélyeket. Nekünk bezzeg nem akarják kifizetni a végkielégítést, a másik oldalon pedig, noha állásaikba visszakerültek, visszafizetni nem akarják.

Támadtak bennünket elfogultság és kioktató hang miatt. Mi azonban soha nem gyalázkodtunk, mint ahogyan Eörsi István az ifjú korában tanult stílust visszaidézve, még hetekkel a kivégzésekkel megteremtett médiabéke boldog állapotában is utánunk kiabált.

Nagy baj lesz ám itt, uraim! Ha nem lesz konzervatív sajtó, ha elnémul ez a hang a televízióban meg a rádióban, kit ócsárolnak, kin köszörik majd a nyelvüket? Nem félnek attól, hogy a szocialista és liberális publicisztika unalomba fullad, vagy rosszabbik esetben a publicisták kénytelenek lesznek egymás torkának esni, aminek már jól felismerhető jelei vannak? Nem gondolják, hogy ellenzéki sajtó nélkül nincs sajtószabadság, nincs demokrácia? Nem vették észre, hogy legalább egy harmatosan gyöngye kis ellenzéki sajtóra mekkora szükségük van? Talán észrevették, vicelődésnek szántam, de a helyzet tragikusan komoly.

A hétszáz tag egyharmada állástalan

BOROS JENŐ FELVÉTELE

Érdemes lenne elgondolkodni azon is, hová lett az a tengernyi pénz, az a sok-sok százmillió, amit a négy éven át szinte naponta hangoztatott vádák szerint a korábbi ciklus kormánypártjai felhalmoztak a konzervatív újságírók javára? Hol a tévécsatornájuk? Hol vannak a kábeltévéik? Hol vannak a rádióadók? Miért szűnt meg egyik óráról a másikra a Pesti Hírlap? Miért oly labilis a mai ellenzék maradék sajtója? Mi tudjuk. Azért kellett bennünket elhallgattatni, és azért kell fenyegetett helyzetben tartani a konzervatív oldal maradék sajtóját, hogy néma csendben lehessen végrehajtani a társadalmi, a gazdasági élet minden területén a politikai tisztogatást. Miért nem veszik elő a konzervatívok az összehordott tenger pénzt a szalmazsák-

ból? Úgy látszik, nem volt igazuk a vádaskodóknak.

Unalomig idézték a liberális politikusok, újságírók a mondatát: „én nem értek egyet az Ön véleményével, de körömszakadtáig harcolni fogok, hogy elmondhassa”. Most itt a történelmi alkalom!

Magam negyedszázadot töltöttem a magyar sajtóban. Sok kollégával dolgoztam együtt, sok tehetséges, tisztességes embert ismertem meg. Hozzájuk és minden, a sajtószabadságot komolyan vevő kollégámhoz fordulok most a költő szavaival. Amikor szólni kell, mert szólni kötelesség:

„Hol vagytok, ti régi játszótársak”...?

Stefka István

a Magyar Újságírók Közössége főtítkára